

Poslechněte si novou podcastovou sérii o lidských právech

6.12.2022 - | Člověk v tísní

„Práva jednotlivců i skupin jsou ve světě stále porušována a zásadní měrou se na tomto stavu podílejí nedemokratické režimy totalitních států.“

Stejně jako v době komunistického Československa statečné osobnosti aktivně vzdorovaly zločinnému režimu, musí i dnes v mnoha zemích lidé za lidská práva stále bojovat. Právě příběhy těchto lidí můžete poznat skrze kampaň a novou podcastovou sérii Stejné příběhy, jiná jména,“ říká Karel Strachota, ředitel vzdělávacího programu Jeden svět na školách organizace Člověk v tísní.

Agrese Ruska vůči Ukrajině vystupňovala v dnešní válku, ale již před ní bylo Ruskem učiněno mnoho bezpráví. Například vůči krymským Tatarům, kteří jsou od roku 2014, tedy od anexe Krymu, vystavováni fyzickému násilí, únosům, teroru a politicky motivované perzekuci. Sílu ruské perzekuce zažil místopředseda neformálního krymskotatarského parlamentu medžlis Nariman Dželjal, který byl na základě falešného obvinění v září 2021 zadržen a po tvrdých výsleších ze strany ruské Federální služby bezpečnosti letos na podzim odsouzen ve vykonstruovaném procesu na 17 let vězení. *„Život Narimana Dželjala symbolizuje osudy krymskotatarského národa v posledním století a odvíjí se pod třemi hesly – vrátit se, zůstat a nevzdat se. Na Krym se vrátil koncem osmdesátých let jako potomek krymských Tatarů deportovaných Stalinem do Uzbekistánu v roce 1944. Krym neopustil ani po rapidním zhoršení situace po ruské anexi poloostrova. Zůstal, nevzdal se a jeho aktivity se brzy staly trnem v oku novému okupačnímu režimu,“* říká pracovník Centra pro lidská práva a demokracii organizace Člověk v tísní v nové podcastové sérii Stejné příběhy, jiná jména, který kvůli citlivým informacím musí zůstat v anonymitě.

Stejně jako Nariman Dželjal musí zpoza zdí vězení svým rodinám a přátelům psát i další lidé bojující za lidská práva, kteří jsou vězněni současným ruským režimem. *„Lidskoprávní situace v Rusku se začala zhoršovat poměrně brzy po nástupu Vladimíra Putina na konci roku 1999, nicméně podle mého názoru, nejděsivější okamžik nastal v letech 2011 a 2012, kdy těsně před dalším nástupem Putina do prezidentské funkce začaly v Rusku probíhat obrovské protesty proti falšování voleb. Právě potom následovalo velké utlačování práv a svobod, počínaje známým zákonem o zahraničních agentech, následovaly různé zákony ať už proti homosexuálům, proti svobodě shromažďování. Zaveden byl také pojem ‘nežádoucí organizace’,“* vysvětluje pracovník společnosti Člověk v tísní, která byla na seznam nežádoucích organizací v Rusku zařazena v roce 2019. *„Nejdůležitější věc, kterou je potřeba pochopit pro lidskoprávní situaci v Rusku, je to, že terčem perzekucí ze strany státu nejsou jenom lidskoprávní aktivisti, ale mohou to být i obyčejní lidé,“* doplňuje. Právě takovým člověkem je i mladý matematik Azat Miftachov, který nesouhlasil s tamními poměry. Kvůli tomu se stal terčem Federální služby bezpečnosti, která ho obvinila z výtržnictví. Jediným důkazem tohoto incidentu měl být svědek, který Azata na místě činu viděl a poznal ho podle obočí.

Porušování lidských práv ze strany vládnoucího režimu se nevyhnulo ani Bělorusku, kde se situace značně vyostřila po zmanipulovaných volbách v létě 2020. Snaha Alexandra Lukašenka zbavit se svých protikandidátů dopadla i na jejich rodiny. Eduard Babaryka byl lídrem nominační skupiny svého otce na pozici prezidentského kandidáta. Zatkli ho v den, kdy chtěl na Ústřední volební komisi odevzdat poslední podpisy na podporu prezidentské kandidatury. Už to ale nestihl. V únoru 2022 byl jeho pobyt ve vazbě opět prodloužen.

Tyto i další příběhy jsme zpracovali v nové podcastové sérii Stejné příběhy, jiná jména. Svůj odborný pohled na komunistické Československo nabídl v prvních dvou dílech historik Petr Blažek, o situaci v Rusku odpovídal na otázky novinář Ondřej Soukup, na Ukrajinu a okupovaný Krym se zaměřila ukrajinistka Lenka Víchová a dění v Bělorusku do kontextu zasadil Ondřej Klípa z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Celou sérií, která je k poslechu v podcastových aplikacích a na stránkách JSNS.CZ, provázela moderátorka Jana Peroutková.

Na portálu JSNS.CZ jsou v nabídce i další vzdělávací materiály k tématu lidských práv a školy se mohou zapojit do stejnojmenné kampaně za lidská práva a otevřít tak téma svobody a demokracie i na Kubě, v Číně nebo Afghánistánu.

Podcastovou sérii naleznete taky na Spotify nebo v Apple podcastech.

<https://www.clovekvtisni.cz/poslechnete-si-novou-podcastovou-serii-o-lidskych-pravech-9755gp>